

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Jugoslavija in njeni problemi

»Times«, znani ugledni londonski dnevnik, je te dni imel posebno prilogo, posvečeno naši kraljevini. Poleg člankov ministrskega predsednika Pere Živkovića, ministra financ dr. Švrljuge in ministra trgovine dr. Mažuraniča ter raznih uglednih predstavnikov našega gospodarstva življenja je zlasti važen in zanimiv članek o političnih prilikah v naši državi z ozirom na dogodek od 6. januarja in kasnejši razvoj. Članek pod gornjem naslovom je napisal znani prijatelj in odlični poznavalec južnih Slovanov g. Seton Watson, ugledni angleški publicist.

Uvodoma povdarja, da nobena država, ki jih je stvorila velika vojna, ne zasluži toliko študija in ne nudi tolikih možnosti razvoja, nego Jugoslavija. Politični, plemenski in ekonomski problemi te države v notranji in zunanji politiki pa so zadeli na nenavadni kompleks neugodnosti in izzvali na zunaj mnogo nespoznanih, katera je treba odstraniti. — Geografija sama ni bila južnim Slovanom v prošlosti naklonjena in je povzročila njihovo cepljenje že od prvih početkov pod razne države in vladarje. Pisatelj na kratko slika zgodovino južnih Slovanov od njihove naselitve naprej, fluktuiranje pod raznimi tujimi vladarji, zlasti pod Turčijo, vse do ujedinitve. Jugoslovenski pokret za ujedinitve smatra kot rezultat spontanega in neizogibnega procesa, kakor je bil oni, ki je ujedinitel Nemčijo in Italijo.

Geografija in zgodovina ste stvorili med posameznimi deli današnje Jugoslavije gotove meje in vsled tega gotovo število edinic, kojih vsaka ima svojo individualnost. Poznavanje teh činitelev je bistven predpogoj za razumevanje celega problema. Razvoj različnih pokrajin je bil zelo neenak. Zato je bilo skrajno neprevidno, da je struja ekstremnih centralistov — zmes doktrinarne zapadnjaške teorije in velesrbskega šovinizma — skušala preko teh globoko ukoreninjenih zgodovinskih tradicij centralizirati ne samo diplomacijo, vojsko in finance, ampak tudi mnogo drugih stvari, in da je šla celo za tem, da monopolizira najvišja upravna mesta samo za en del naroda. Pisatelj podrobna slika pogubonosni učinek centralizacije v upravnem in gospodarskem pogledu, ter borbo prečanov proti takšni državni ureditvi. Konstatira, da ta borba ni imela protidržavnega značaja ter da je le mala peščica imela separatistične tendence po oddvojitvi od jugoslovanske države. Pisatelj nadalje slika kaotične strankarske in parlamentarne razmere, v katere je tekem desetih let prišel državni voz Jugoslavije. Konstatira pa tudi, da se je mnogo storilo na polju prosvete, da je industrija v kljub vsem težavam prestala najhujše krize, ter da se je gospodarsko življenje kmetskega ljudstva razvijalo na zdravih črtah neodvisno od političnih strank.

Popolnoma odkrito povdarja pisec, da leži krivda za razvoj dogodkov na obeh straneh. Če so Srbi šli za monopolom, so

Epilog k tragediji v narodni skupščini

RAZPRAVA PROTI JOSIPU DUNIČU, MORILCU UREDNIKA BEOGRAJSKEGA »JEDINSTVA«, VLADIMIRJU RISTIČU.

ZAGREB, 22. aprila. Davi se je pričela tu sodna razprava proti bivšemu ključavničarju državnih železnic, Josipu Suniću, ki je svoječasnno ustrelil urednika zloglasnega beogradskega lista »Jedinstva«, Vladimirja Rističevića, ko se je ta mudil v Zagrebu. V zvezi s tem procesom je izvršila sinoči policija obsežno racijo in je aretirala več sumljivih ljudi. Policija je ukrenila dalje tudi vse potrebno, da prepreči vse morebitne incidente.

Josip Sunić, ki je star 24 let in oženjen, je pri zaslišanju podrobno opisal dogodek na vrtu restavracije »Kolo«, kjer je bil opozorjen, da je med gosti tudi uvodničar beogradskega »Jedinstva«, Rističević, ki je vehementno napadal Hrvate. Obvestil je o tem študente, ki so stražili pri Radičević vili in tudi vodstvo Grand hotela, kjer je ložiral Svetozar Pribičević. Nato je odšel domov in je na vogalu Jelačićevega trga in Petrinjske ulice srečal Rističevića z nekim gospodom, o katerem ni vedel, da je bil detektiv. Krimu je šinila v glavo in ni vedel, kaj dela.

Zanimivo je, da se današnja Sunićeva izpoved razlikuje od one, ki jo je podal svoječasnno na policiji. Sunić naglašja, da je to storil samo iz strahu pred policajo, da ga ne bi mučili. Sodni zdravnik dr. Riffler je tedaj tudi dejanski ugotovil krvne podplutbe na Sunićevem telesu, ki pa so mogle nastati tudi pri aretaciji.

Obtoženec mirno priznava, da je Rističevića umoril in da se je pregrešil proti zakonu. Med poslušalci je le okrog 70 oseb, med njimi 15 novinarjev in 2 dami. Navzoča sta tudi žena in oče umorjenega Rističevića. Vsakogar, ki vstopi v dvorano, najstrožje preiščejo, ali nima morda pri sebi orožja. V dvorani je polno detektivov in stražnikov.

Razprava se bo popoldne nadaljevala.

Venizelosova zmaga pri volitvah v senat

ATENE, 22. aprila. Pri včerajšnjih volitvah v grški senat je dosegel Venizelos krasne uspehe. V Pireju si je pridobil 9 mandatov več, dočim je mogla ljudska stranka prodreti le s 6 sedeži. V Solunu je dobil Venizelos ogromno večino glasov, ravnotako na Krfu in v Patrasu. Končni rezultat pa bo objavljen šele danes popoldne.

Močni potresni sunki v Italiji

RIM, 22. aprila. Zadnje dni so v raznih krajih Italije čutili močne potresne sunke, ki sicer niso napravili bogve kako veliko škodo, zato pa spravi prebivalstvo v tem večjo paniko. Centrum potresa je bil v bližini Bologne, kjer so čutili včeraj zopet dva močnejša sunka. V Rivi Belli je bilo poškodovanih 70 hiš, številne pa so bile razkrite, tako da so oblasti odredile izpraznitev hiš in prebiva prebivalstvo pod šotori. V Bologni je bila pa-

nika tako velika, da je več ljudi zadel mrtvoud. V Calcari je takoj po potresnem sunku podlegel srčni kapi med drugimi tudi grof Garagnani.

Nedeljo je prebila večina prebivalstva na prostem. V Ferrari se je polastila občinstva, ki je bilo v poznih večernih urah večinoma v kavarnah, nepopisna panika. Vse je drvelo k izhodu, pri čemer je bilo več oseb manj ali težje ranjenih.

Velike poplave v Ameriki

NEWYORK, 22. aprila. Vsled trajnega deževja so številne reke prestopile bregove, tako da je promet z državami Teksos, Kansas City in Missouri deloma prekinjen. Škoda je velika. Dosedaj je naznanjenih 60 mrtvih in nad 100 ranjenih. Vlada je odposlala v prizadete pokrajine vojaško pomoč in letalske eskadrilje.

Velika avtomobilska nesreča

BUDIMPEŠTA, 22. aprila. Poliski poslaniški ataše Lazarski, grofica Somsčič in ministerjalni tajnik Karoszyi so napravili včeraj avtoizlet v

okolico. Nenadoma je počilo krmilo in avto je padel v 8 m globok jarek. Izpod razvalin so potegnili vse potnike v nezavestnem stanju. Grofica Somsčič si je zlomila obe roki in nogi. Lazarski leži nezavesten v bolnici. Karoszyi pa je že podlegel poškodbam. Težko ranjen je tudi šofer.

Voli na sprehodu.

Alojz N., posestnik iz Slemenca, je pustil vole na ulici brez nadzorstva in odšel po opravkih. Voli so se počasi zganili in odšli po Koroški cesti, kjer jih je ustavil stražnik. Za njimi je nato prišel gospodar, ki je navedel stražniku napačno ime, da bi se izognil posledicam policijske kazni. Dejal je, da se piše Brunšek Franc in da je doma iz Kamnice. Deželanu bodo naložili primerno kazen, da bo znal v bodoče spoštovati mestne predpise in da si bo drugič premislil vleči oblasti za nos.

Kar tri razgrajajo

so vtaknili včeraj pod ključ in sicer: Avgusta W., 50 letnega berača, ki pa dela vtis delamrznega človeka. Možak je prišel v hotel »Mariborski dvor«, kjer je začel nadlegovati goste. Ker pa ni njegova zunanost vzbudila preveč usmiljenja, se je možak silno raztogotil ter začel med razgrajanjem metati po tleh svoje »dokumente«. Stražnik ga je kmalu ukrotil ter spravil na varno. — Drugi: zidarski pomočnik Matija Z. pa se je produciral v Dvoršakovi ulici, kjer je hrupno razlagal, da so ga neke neusmiljeno pretepli in vrgli na cesto. — Tudi njegovega tarnanja se je službujoči stražnik usmili ter ga izročil »Grafu v nadaljno nadležnost«. — Tretji tiček pa je bil Ludvik K., ki je pozabil na okolnost, da se mora ponoči dati spečim ljudem mir. — Moral je na počitek tja, kamor sta odšla že dva njegova tovariša iz drugih rajonov.

Aretirana tatca.

V samostanu šolskih sester so že od Božiča opazali, da zginjajo gojenkam razne obleke, dragocenosti, ure, prstan, ovratnice in denar, niso pa mogli izslediti dolgoprstneža, ki se je spretno skrivati. Včeraj so vendar opazili na samostanskem hodniku 17 letno deklico, ki se je sumljivo obnašala. Pozvali so stražnika, ki ji je napovedal aretacijo. Mlada tatca, Roza P. je tatvino priznala in zatrjuje, da hrani vse predmete in blago doma. Zagovarjati se bo morala pred sodiščem.

bili Hrvati prečesto brez konstruktivne politike, negativni za vasko ceno. Da se ni Radič leta 1921 oprijel abstinence, bi ne bila mogoča centralistična ustava. — Vsaka politična skupina ima svoj del odgovornosti za progresivno poslabšanje parlamentarne situacije.

Z državnim udarom od 6. januarja 1929, ki nima analogije v različnih diktaturah Evrope, je krona prevzela inicijativno, da spravi dogodke z mrtve točke. Glavni cilj kraljev in njegove vlade je, pojačati edinstvo države v jugoslovenskem smislu, depolitizirati upravo, očistiti javno življenje od koruptivnih elementov. Parlamentarizem in ustava sta ukinjena, ali kralj je dal besedo, da bo dal državi pozneje realni parlamentarizem in realno demokracijo potom realne svobode. Ni dvoma, da je bil padec Vidovdanske ustave od Hrvatov sprejet z odobravanjem in veseljem. Sprejem petorice Hrvatov v vlado je istotako vplival pomirljivo na Hrvate, in na kraljev

poset v Zagrebu, ki se bliža, se gleda kot na začetek, da Zagreb končno postane drugo glavno mesto države in krajevska rezidenca. Tekom treh mesecev se je marsikaj storilo, glavni kamen preizkušnje pa je priprava nove ustave.

Med tem ostaja Jugoslavija definitivno pri miroljubni zunanji politiki v smislu principov Lige narodov. Vkljub vsem težavam vodi pomirljivo politiko napram Italiji, je ratificirala vključ v nerazpoloženju javnega mnenja nettunske konvencije, hoče prepustiti delikatna javna vprašanja končni razsodbi Ženeve, vzdržuje Franciji prijateljsko orientacijo in konkretno bazo Male antante, je v dobrih odnosih z Avstrijo in Nemčijo, je obnovila prijateljstvo z Grčijo in je sedaj na tem, da v kljub starim računom in nerodnostim raznih makedonskih banditskih organizacij obnovi tudi prijateljstvo z Bolgarsko. Vkljub vsem sporom uvidevajo najdalekovidnejši Jugoslovani, da jugoslovensko vpra-

šanje v svojih najširših pogledih ni rešeno, dokler zadnji izmed četvero jugoslovenskih bratov, Bolgar, ne najde trajne in častne baze za pomirjenje z ostalo trojico. Treba se nadejati, da bo Hrvat in slovenski element, ki pridobiva vedno bolj na uplivu v novi državi, vedno bolj tudi igral ulogo posredovalca za ta končni sporazum, od katerega je odvisna balkanska konsolidacija.

Seton-Watson končava: Ta pogled dokazuje, kako mnogi problemi še čakajo rešitve in v koliki meri še imajo politični ozir prednost pred čisto ekonomskimi vprašanji. A prijatelji Jugoslavije so trdno prepričani, da je bilo tam tudi v zadnjih 10 motnih letih mnogo napredka in konsolidacije in da čaka to državo velika bodočnost, ko se bodo mogla njena naravna bogastva popolnoma razviti, ko bo lahko njena veličastna in raznolika scenerija pristopna tujim obiskovalcem in ko se bodo mogli umski darovi njene- ga naroda pokreniti v normalni kolotek.

Kje so bile zgrajene prve piramide?

PIRAMIDE V EGIPTU IN V AMERIKI. KJE JE IZVOR MITA O SOLN-
CNEM BOGU? ATLANTIDA IN DVOJE KULTUR.

Te dni, ko je prineslo svetovno časopisje poročilo, da bodo v Ameriki zgradili piramido, ki bo znatno prekašala največjo egiptčansko Keopsovo pri Gizeh, ne bo odveč, če se dotaknemo vprašanja, ki je zelo zanimivo, polno skrivnosti in ki še vedno ni dokončno rešeno. To je vprašanje: kje so bile zgrajene prve piramide? Doslej smo mi sili in verovali, da so piramide iznajdba starih egiptčanskih faraonov in njihovih arhitektov, odkar se je pa pričelo v Srednji Ameriki odkopavati prastaro indijsko mesto Teotihuacan, je nastal v tem vprašanju docela nov položaj.

Po krivdi španskih konkvistatorjev je bila uničena vsa stara kultura ameriških Indijancev, in razdejani so bili tudi skoraj vsi študijski viri njihove daljne prošlosti, ki bi nam bili danes tako dragoceni, ko bi se bili ohranili. O indijanski prošlosti nam zato pričajo sedaj samo še razvaline njihovih porušenih in zasutih mest in med njimi so najbolj zanimive one v Teotihuacanu. Dosedanje izkopavanje tega mesta je dalo tako zanimive rezultate, da zamorejo temeljito spremeniti našo današnjo zasnovo stare zgodovine. V Teotihuacanu so bile namreč odkrite piramide, ki so bile po vseh domnevah zgrajene davno pred egiptčanskimi in kar je še bolj zanimivo, zgrajene po istih versko-obrednih osnovah in temeljih!

Izkopavanja v Teotihuacanu pa niso dognala samo sličnosti indijanskih piramid z egiptčanskimi, ampak so razkrila tudi še drugo zanimivost: da so Indijanci, ki so pred morda 10.000 leti živeli v Teotihuacanu, ki je štel nad 100 tisoč prebivalcev, gradili svoje tempelje istemu solnčnemu božanstvu, kakor pozneje Egiptčani. Njihov najvišji bog je bil torej obem skupen.

Kako je to mogoče? Ali je verjetno, da je mogla nastati ločeno v Ameriki in ločeno v Egiptu ena in ista arhitektura in vera? Ne! Tak slučaj bi bil prevelik čudež, zato je več nego jasno, da sta morali biti indijanska kultura v Srednji

Ameriki ter Južni Ameriki in ona v starem Egiptu v kakršnikoli medsebojni zvezi. Ker pa so piramide v Ameriki starejše od onih v Egiptu in ker je vera Indijancev v solnčnega boga bila starejša od iste vere pri narodu faraonov, se nehotе vsiljuje domneva, da so se morali stari Egiptčani naučiti gradnje tempeljev in piramid od Amerikancev in da so morali dobiti od njih tudi svojo religijo.

Kako se je to zgodilo? V staroegeptčanskih popisih so odkrili že davno pred tem trditev, da so Egiptčani prišli iz dežele, »ki leži daleč na zapadu«. V zgodovinskih Platonovih zapisih se pa nahaja tudi trditev, da je obstojala nekoč onstran sedanje gibraltarske ožine kulturna in cvetoča dežela Atlantis, ki se je nekoč nenadoma pogreznila v morje z vso svojo kulturo in z vsem svojim prebivalstvom. Naši zgodovinarji so smatrali oboje poročilo za pravljico, kateri ne gre pripisovati važnosti in verjetnosti. Ali pa je sedaj, po tako zanimivih ugotovitvah brezdvomnih kulturnih zvez med Ameriko in starim Egiptom, še mogoče trditi, da je bil obstoj Atlantide zgolj pravljica?

Nemogoče je na to vprašanje odgovoriti tako kakor bi si želeli, kajti na vsem tem je še nešteto problemov, ki jih s sredstvi, ki so nam na razpolago, ni mogoče rešiti. Ali je res obstojala Atlantida ali naj se za to zemljo smatra Amerika, ni mogoče reči. Eno pa je gotovo, med Ameriko in starim Egiptom je v pradedni gotovo obstojala zveza. Mogoče je, da je to zvezo tvorilo visoko razvito plemstvo, bolj verjetno pa je, da je bila vmes med obema kontinentoma, Afriko in Ameriko, kopna zveza, ki se je pozneje, Bog vé kdaj in kako, porušila. Piramide v Ameriki in v Egiptu govore za to in za to govori tudi obema prastarima narodoma, Egiptčanom in Indijancem, skupna ali vsaj neverjetno sorodna vera in kultura. Vse to pa dokazuje, kako malo vemo današnji, tako domišljavi ljudje, o svoji prošlosti.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 22. aprila. Zaprt.

Torek, 23. aprila. Zaprt.

Sreda, 24. aprila ob 20. uri »Tat.« ab. B.

Premijera. Gostovanje ge. Vike Podgorske in g. Hinko Nučiča.

Četrtek, 25. aprila. Zaprt.

Petek, 24. aprila ob 15. uri »Romeo in Julija«. Dijaška predstava.

Gostovanje ge. Podgorske in g. Nučiča v marib. gledališču bo v sredo, 24. aprila v Bernsteinovem »Tatu«. Opozorjamo na veliko zanimanje, ki vlada za to predstavo, zato priporočamo nakup vstopnic v predprodaji.

Dijaška predstava »Romeo in Julija« v marib. gledališču bo v petek, 26. aprila ob 15. (3.) uri popoldne. Cene od 7—2 Din.

Glasbena Matica v Ptuj.

V petek dne 26. t. m. koncertira v dvorani Glasbene Maticе godalni kvartet »Zika«. Opozorjamo, da glavni Zikovci letos 10letnico svojega prvega koncerta, ki se je vršil ravno v Ptuj.

Sv. Lenart v Slov. goricah.

Koncert pevskega odseka našega Sokola v nedeljo dne 14. t. m. je uspel v vsakem oziru. Odsekov zbor je rešil svojo nalogo, ki ni bila lahka, povsem zadovoljivo. Lepo izravnani glasovi so pokazali v prednašanju pesmi mnogo gibčnosti in skladnosti. Zbor ima dinamiko že lepo v oblasti. Ker je bil to prvi odsekov koncert, in če pomislimo, da šteje zbor le malo rutiniranih pevcev in pevk, je razumljivo, da pesmi niso bile tako izpolnjene, kakor bi bilo želeli; zlasti v intonaciji se je pokazala tu pa tam neka plašna nesigurnost. Temperamentni dirigent br. J. Velnar ima zbor trdno v rokah. Prireditev je otvoril br. Fr. Vajd s predavanjem o narodni pesmi in o skla-

dateljih, čijih skladbe je zbor izvajal. Novejši kandidat g. Šonc je odigral na violini uprav mojstersko tri izbrane koncertne komade. Na klavirju ga je spremljala dovršeno naša priznana pianistinja gdč. Zacherlova iz Maribora. Mnogo priznanja sta želi gdč. Jurmanova (sopran) in gdč. Žigartova (alt) z dvosplovom »Divja rožica«. Koncert je bil dobro obiskan, gmotni uspeh zato dober. Zboru želimo, da vztrajno nadaljuje započeto delo.

Za šahovsko tekmo Slovenija-Štajerska, ki se bo vršila 28. t. m. v Gradcu, postavi Slovenija moštvo sledečih igralcev: Iz Ljubljane: Furlani, Gabrovšek, inž. Tekavčič, C. Vidmar, M. Vidmar jun., Vogelnik. Iz Maribora: Kramer, Pirc, Stupan. — Iz Karlovca: V. Židovec. — Rezerve: Konič, Maribor, H. Schwab, Celje. Kapetan moštva je polkovnik Kobylanski iz Maribora. — Štajersko moštvo pa bo sestavljeno sledeče: Apfelbock, Berghofer, Kokaya, Polzer, Rosenrauch, R. Schwarz, inž. Sauer, Strallhofer, Zaff, Zschock. — Rezerve: O. Schwarz in Franz.

Moška podružnica Ciril-Metodova družbe v Mariboru

ima svoj letošnji občni zbor v ponedeljek, dne 29. t. m. ob osmih zvečer v mali dvorani Narodnega doma.

Občni zbor mariborske podružnice Jug. Maticе.

Drevi, ob 20. uri se bo vršilo v mali dvorani Narodnega doma nadaljevanje občnega zbora mariborske podružnice Jugoslovenske Maticе, ki je bil zadnjič prekinjen, da se med tem poizkusi vse potrebno glede, fuzije narodno-obrambnih društev. Na dnevnem redu je poročilo odbora o tej točki, volitev novega odbora in slučajnosti. Člani Jugoslovenske Maticе so vabljeni, da s svojo udeležbo pokažejo, da se zanimajo za narodno-obrambno delo, ki je vrši ta važna organizacija.

Mariborski in dnevni drobiž

Odlikovanje.

Cestni nadzornik g. Maks Rovšek, je odlikovan z zlato kolajno za vestno izvrševanje službe.

V megli, snegu in dežju

je predpoldne izgubilo orientacijo Junkersovo letalo, ki vzdržuje osební promet med Benetkami in Dunajem. Prišlo je nad Dravsko dolino s koroške strani in krožilo nad Teznom skoro celo uro. Izgledalo je, kakor da išče primeren prostor za pristanek, končno pa je le krenilo v pravo smer proti Gradcu in Dunaju.

Pozor pred vrdko Schipper!

Trgovski gremij v Mariboru je bil obveščen, da se je v Savinjski dolini zopet pojavil zastopnik dunajske tvrdke E. Schipper in prodal nekaj perila po 290 Din komad, kakršno blago se dobi v domačih trgovinah po največ 140 Din. Slovenijo še vedno razburjajo mnoge tožbe, katere je naprtila ta tvrdka številnim strankam, ki so se svoječasno branile prežeti odnosno plačati blago po takih oderuških cenah. Zato opozorjamo javnost, da temu zastopniku več ne nase-da. Da pride ta pretkanec enkrat v roke našim oblastim, naj se ga čimpreje preda varnostnim organom, kjerkoli se bo pojavil. Obenem se opozarja na sličnega zastopnika tvrdke E. Bürger na Dunaju, ki vozi s seboj z avtomobilom manufakturno blago in je po zelo visokih cenah prodaja zlasti po kmetih.

Svinjski sejem v Mariboru.

Na zadnji svinjski sejem so pripeljali v Maribor 276 svinj in dve kozi. Kupčija je bila zelo živahna in je bilo prodanih 150 živali. Cene so bile sledeče: mladi prašiči od 5—6 tednov po 125—150 Din komad; od 7—9 tednov 225—280 Din; 3—4 mesece 350—450 Din; 5—7 mesecev 480—550 Din; 8—10 mesecev 580—750 Din. Eno leto stari 1000—1100 Din. Kg žive teže je stal 10—12,50 Din, kg mrtve teže pa 16—17 Din.

V obupu.

Skrajno žalostne rodbinske razmere so spravile komaj 36 letno Heleno S., skrbno mater več nedoletnih otrok v obup. V gozdiču pri mestnem vodovodu se je v soboto zvečer hotela obesiti, da napravi konec svojemu trpljenju, kar pa ji ni bilo usojeno. Mimo došli delavec Josip Horvat jo je še pravočasno rešil, ko se je že spenjala z vrhovo okrog vratu na neko drevo. Nesrečna ženska pa je takoj nato odhitela na železniško progo in se hotela vreči pod lokomotivo, kar pa se ji istotako ni posrečilo. Kasneje je podala revica na policiji pretresljivo sliko obupnih razmer, ki vladajo v njeni družini. Beda in glad gospodarita tamkaj, moč brez zaslužka. V obupu je zato iskala odrešenje v smrti.

Mesto sprave — pretep.

Zakonca Srečko in Marija sta se v minuli noči vračala domov v družbi nekega mladeniča. Pred glavno pošto sta se zakonca nekaj sporekla in končno tudi spoprijela. Tudi mladenič je posredoval. V kričanje in splošni metež se je vmešal stražnik, ki je zakasnele razgrajče odpeljal na stražnico. Srečko se zagovarja, da se je hotel z ženo, s katero se pravda radi ločitve, spraviti, trmasta boljša polovica pa je zopet vzrojila in ga hotela obrati, pri tem pa je padla. Ko se je zopet pobrala sta se z mladeničem oba lotila moča, dočim mladenič zatrjuje, da je samo branil slabotno žensko pred nasiljem moča. Zadevo, ki je mesto k spravi, vodila k pretepu, bo razčistilo sodišče.

Nogo si je zlomil.

Davi se je na Koroški cesti pripetila težja nesreča, katere žrtev je postal 38 letni hlapec Matija Sev. V omenjeni ulici je hotel obrniti s sodavico naložen enovprežni voz, pri čemer se je voz močno nagnil in prevrnil. Zaboji so zdrsnili z voza, eden pa je hlapcu, ki je hotel preprečiti nesrečo, priletel tako nesrečno na nogo, da mu je zlomil desno nogo v podkolenu. Ponesrečenca so z rešilnim vozom odpeljali v bolnico, konja pa je gospodar Ciril Kampl odpeljal domov. Škoda na razbitih steklenica znaša 750 Din.

Indijanci v limbuškem gozdu.

Šetalec, ki so včeraj hodili skozi studenski gozd proti Limbušu, so na mestu, kjer zavije pot iz gozda ob limbuškem potoku, začudeno postajali, ko so čuli tam že dopoldne in celo popoldne veselo vpitje mladine, ki je mnogokrat posnemalo tudi indijske boje in druge klice, vmes pa tudi glasove lepih pesmi, tamburice itd. Pa niso bili Indijanci, ampak naši mariborski in celjski skavti. Mariborski Kafjev steg je povedel svojo mladino obojega spola v svobodno naravo in na dveh lepih jasih ob limbuškem potoku so se na eni strani utaborili skavti in volčiči, na drugi strani potoka pa planinske čebelice. Povabilu Kafjevega stega se je odzval tudi Mrkonjičev (celjski) steg ter pod vodstvom učitelja poslal na izlet krog 50 svojih članic in članov, ki so se pridružili Mariborčanom in z njimi skupaj preživeli ne sicer solnčno lep, vendar v veselim razpoloženju, med neprestanim gibanjem v vajah in igrah razigran in prijeten dan. Saj se je te mladine, ki beži iz mestnega zidovja v bujno naravo, zbralo krog 200. Da ste videli te vesele in zdrave obraze, in da ste videli, kako se vkljub strogi disciplini in samovzgoji v vzdržnosti in ljubezni do bližnjega ta mladina čuti srečno in zadovoljno v materi naravi! Edino planinkam in čebelcam je kanila v čašo veselja kaplja pelina, ker se je poslovala od njih njihova dobra kolovodnica sestra Lijana. Vse so plakale ob slovesu, menda najbolj neotolažljivo mala čebelica Tatjana, ki je na taborni zabavi v splošno veselje zapela pesemco o dedu, ki hudobno babo pobaše v koš in jo z mosta vrže v vodo. »Zakaj noče več biti pri nas?«, je med glasnim ihtenjem spraševala, »mar je doma ne pustijo?« — Čujemo, da je prostor v limbuškem gozdu določen za letošnji enotedenski župni skavtski tabor, enak lanskemu v Gamelnih pri Ljubljani. Takrat bodo tudi Mariborčani lahko trumoma hodili gledat te »Indijance«, kaker so lani Ljubljanci.

Konj je udaril

13letnega kovaškega fanta Josipa Komauerja iz Slivnice pri Mariboru. S kopitom zadnje noge ga je zadel naravnost v čeljust ter mu prizadjal take rane, da so morali mladega ponesrečenca z rešilnim avtom spraviti v bolnico.

Po Mariboru se je stožilo

znani vlačigarci Karolini Brus, o kateri smo že svoičas poročali, da je bila izgnana iz mariborskega okoliša za pet let. — Se-le pred kratkim je odsedela enomesečno zaporno kazen radi prepovedanega povratka in evo: sedaj se ji je zopet stožilo po našem mestu, ki ima za njo posebno privlačno silo. Moč postave pa je Karolino izsledil in sedaj bo morala znova nastopiti tisto pot, katero je že tolikrat: Od policijskega komisarijata k »Grafu«, od tam v sodne celice, odkoder jo bodo z orožniki pospremili v nepriljubljeno ji domačijo.

Če šofer zaspi ...

Sinoči okrog polnoči je zapeljal šofer Ojstrž naravnost v gostilno »Lokomotivo« na Frankopanovi cesti. Pripeljal je iz Radvanja in je vozil nekega trgovskega potnika. Udarac je bil tako silen, da sta se zlomili obe desni kolesi in tudi streha se je vsa razbila. Sreča v nesreči je pač bila, da se niti šoferju, ki se je takoj zbudil, niti potniku ni ničesar zalega pripetilo. Le avto je razbit in neraben. Se ob rani uri je ta invalidni »Ford« ležal na kraju svoje nesreče. — Šofer se zagovarja na opolzko ceste, ki ga je baje vrgla v gostilno »Lokomotivo«. Na kraj čudne nezgode je prispel stražnik, ki je opisal ves dejanski stan.

Opozorjamo

na današnji inšerat grajskega kina. Film ... In ne pelji nas v skušnjavo... je najboljši vojni film, kar smo jih do danes videli. Film nam prikazuje vse faze vojne od 1914—18. V petek 26. t. m. predvaja Grajski kino, največji nemški film, Ufe tvornice, Berlin... A s f a l t... Gustav Fröhlich, Betty Aman in Hans Adalbert von Schlettow v glavnih vlogah. Pa tudi Alberta Steinrückova homo videli zadnjikrat v filmu...

Psihološki momenti v živalstvu

PRAZNOVERJE MED DIVJIMI IN DOMAČIMI ŽIVALMI? — SLUTNJE ZLE IN DOBRE. — INSTINKT PRED SMRTJO. — ČLOVEKOVO PRAZNOVERJE Z OZIROM NA POJAVE V ŽIVALSTVU.

Ali ima žival dušo ali ne, o tem nčemo tukaj razpravljati. Tudi o tem, ali ima razum, ne bomo izgubljali besed. Da pa ima gotovo vrsto inteligence, pa leži na dlani. Primere vidimo v vsakdanjem življenju: Psi, mačke, konji, opice in nekatere ptice se privadijo človeka nerazdružno; s časoma razume žival sleherni gib svojega tovariša-gospodarja ter mu je udana do smrti. — Nič čudnega ni tedaj, če se je človek kot krona stvarstva in miselno bitje lotil problema — psihologije v živalskem svetu.

Mnogo primerov imamo za trditev, da se žival trudi razumeti svojega gospodarja bodisi v tej ali oni obliki. Kdor misli, da pač temu mora biti tako, ker je svet že tako ustvarjen, zavrača pa vsako razpravo o miselni vezi med človekom in živaljo, je polovičen človek, ki se boji ali jasnosti v tem vprašanju, ali pa degradacije pred živaljo.

Prirodoslovci so zasledili pojave praznoverja med domačimi in divjimi živalmi. Da smo ljudje praznoverni, je stara pesem, na katero se bomo še povrnili.

Volk, ta legendarni ropar, junak nešteti bajk in otroških pravljic, je po skušnjah strahovito bojazljiva zverina, če naleti na ozemlje, kjer stoji drogov, zvezani med seboj z žico ali vrvo. Niti najhujši glad ga ne prisili, da bi prekoračil ozemlje s tako ograjo. Ljudje, ki imajo čas, da se ukvarjajo s takimi stvarmi, so dokazali, da se volk boji tudi brzojavnih drogov. Zakaj in čemu, je skrivnost volčje psihe. — To okolnost je porabil tudi norveški skupščinski poslanec, ki je pri tozadevni anketi naglasil: »Moji volil-

tudi dekletce z majhno punčko. Psiček se je takoj sprijaznil z deklico ter se z njo zabaval. Naenkrat je opazil umetno punčko, spoznal, da je sicer človeku podobna, a silno majhna in — brez življenja. Te konstatacije se je tako preplašil, da je vsakokrat, kadar je zagledal umetno punčko, preplašen zbežal v kot in — cvilil. Čim je dekletce odložilo svojo punčko v kot, se mu je približal ter se mu mahajoč z repom — radostno dobrikal. Psičkov gospodar je postal na ta prazen strah svojega varovanca pozoren ter je z vsemi pravili prave dresure poskušal izbiti ta strah iz njega. Pa se mu ni posrečilo. Cucek je vsakokrat bežal pred lutko, kakor da je čuden strah iz onostranstva.

Domača muca je spala na obronku. Prišli so mladi paglavci in so preobračali vesele kozolce. Muca, prebujena od opoldanskega spanja, je v neverjetnem strahu naježila svojo dlako, vzbočila hrbet in jo odkurila pred čudno, nikdar videno prikaznijo v najbližnjo hišo. Mož, ki je študiral »psihologijo« svoje muce, se je cele mesece zamaral, da bi jo le privabil na tisti klanec, kjer so se domači paglavci postavljali na glavo.

Na skoro popolnoma enak način je neki raziskovalec pustinje uplašil leva s tem, da je napravil pred njim — sicer v smrtnem strahu — prav komplirano stoji. Bil je poskus, dasi se čuje bajeslovno — za življenje in smrt. Kralj pustinje se je preplašil te čudne prikazni in z velikim skoki zbežal v široko pustinjo. Raziskovalec, ki zatruje, da je ta svoj zadnji adut v taroku z levom kopiral iz svoje mladosti, — si je rešil življenje. Kontrolirati te ču-

govem trdovratnem, tradicionalnem praznoverju z ozirom na živalstvo, kateremu je od Stvarnika postavljen za gospodarja! Ni to — baš nezanimivo poglavje.

Če zavija pes, preti baje lihi nesreča ali pa je nekdo v sorodstvu ali soseščini — umrl, pravijo. — Isto pravijo o vrani, če se oglasi prav blizu domovanja, kar je v trdi zimi zelo pogost slučaj. — Trdovraten značilec smrti je tudi skovir ali tudi smrtni ptič imenovan. — Če mačka prekriža tvojo pot, ti oseba, od katere odhajaš, ni odkrita, ampak hinavska, zahrbtna. — Isto velja za zajca, če prekriža pot. Brezpogojno preti vselej družbi, ne samo poedincu, sigurna nezdoda. — Črnogledi človek vidi v teh živalih samo zle znake, dočim mu je prihod golobov pod njegovo streho izredna sreča. Prav posebno je privilegirana hiša, v kateri gnezdiijo lastavice in gorje onemu domovanju, kamor se ne povrnejo! Tam bo pel petelin ali pa se bo oglasila kaka druga nesreča. — Če se pojavijo žabe na ulicah, bo skoraj deževalo. — Domišljavi človek je odel živali v nekaj misteriozen sijaj, ki vzbuja strah vseh lahkovernih.

Ljubimo živali, ki se trudijo tudi nam izkazovati ljubezen! Navajajmo deco na to ljubezen, ker to goji plemenitost duha in mišljenja! Kaznujmo vsako trpinčenje živali kot srčno surovost. Vse živali, ki so nam dane v varstvo, pa vzgajajmo po vzgojni metodi, katere zvezda vodilja je — ljubezen.

Tele brez nog.

V neki vasi pri Kraljevu v Srbiji je prišlo na svet tele, ki je imelo popolnoma razvito glavo in telo, a je bilo brez nog. Nestvor je živel dva dni, nakar je poginil. Med prebivalstvom je izzval ta dogodek veliko vznemirjenje. Kmetje so namreč tamkaj skrajno babjevni in smatrajo tele brez nog za zelo slabo znamenje.

mo v premoči, moral pa se je zadovoljiti s pičlo zmago, ki jo je dosegel tik pred zaključkom drugega polčasa.

Sodil je g. Nemec, kakor običajno.

PRVI NASTOP HAZENE.

Maribor I : Maribor II 16:3 (8:1).

Včeraj dopoldne je hazena ISSK Maribora odigrala prvo pomladansko trening tekmo, v kateri se je napad prve družine pokazal v najboljši luči. Obramba je bila sicer brez Zinke in Vide, vendar je družina v celoti zadovoljila. V drugi družini so nastopile nekatere povsem nove moči, ki so ob prvem nastopu dokazale, da ima prva družina neizčrpne rezerve. »Maribor« odhaja v prvenstveno tekmo s popolnoma istimi izgledi kakor lani. Prihodnjo nedeljo nastopi prva družina proti SK Ptuj v Ptuj.

Remis »Železničarjev« v Beljaku.

V nedeljo je gostovalo moštvo mariborskih »Železničarjev« v Beljaku proti Villacher SV. Čeprav je bilo vso tekmo v prednosti, vodilo je že 3:1 in 4:2, se je domačinom vendar posrečilo izsiliti remis. Moštvo je zadovoljilo v vseh delih, izredno borben pa je bil napad, ki ima največ zaslug na častnem izidu. Gostje so zapustili v Beljaku najboljši utis.

Naše Davis cup moštvo

tvorijo po odločitvi JTS-a Krešo Fridrich in Fr. Schäffer (oba Hašk), rezervno Balaš (Palič). Navedeni igrajo proti Grški reprezentanci v Atenah. V predhodnih izločilnih tekmah so se slovenski reprezentanti slabo obnesli ter zgubili, na pr. Leyrer proti Schäfferju 2:6, 3:6 in 6:8, proti Šeleketinskemu 5:7, 5:7, in 1:6, proti Podvinecu 4:6, 5:7 in 2:6. Hitzel je pa izgubil proti Kukuljeviču 2:6, 0:2 (odstopil), proti Balašu 2:6, 3:6 in 4:6. Bergant je zgubil proti Schöfflerju 0:6, 1:6, in 2:6, proti Šeleketinskemu 0:6, 2:6 in 1:6! Gladko izgubljene igre mariborskih igralcev pač dokazujejo, da se z Zagrebčani zaenkrat v tenisu še dolgo ne bomo mogli uspešno meriti.

GRAJSKI KINO

Torek 23., sredo 24., četrtek 25. tm.

In ne pelji nas v skušnjava...

Volefilm, tragedija francoske familije za časa golgotne človeštva — svetovne vojne 1914-18

Nikdo ne zamudi filma, ki presega »Svetovno vojno«, »Big parado«, »Wings« itd. Film, ki nam pripoveduje o materinski in bratski ljubezni ter tovarištvu. Moto: Mati, mati samo še enkrat Te naj vidijo moje oči... Posebna prvovrstna godba.

Petek 26. največji letošnji »Ufa-Film«

„ASFALT“

Volefilm, ki je po svetu dosegel ogromen uspeh.

ci nimajo toliko interesa za napeljava brzojava, kakor za droge in žice. Ko so ga člani vladne komisije vprašali, zakaj in čemu imajo hribovci interes na brzojavnih drogih, zvezanih z žico, jim je izjavil: »Volkovi ne upajo pasirati ozemlja, kjer so drogov z žico. S tem stori velmožni državni zbor prebivalstvu dvojno uslugo — eno večjo od druge«. Predlog je bil kajpak soglasno sprejet in skušnjava je dokazala, da je imel norveški narodni poslanec, kot poznavalec volčjih praznovernih »nazorov«, popolnoma prav. Kateri psiholog živalskega sveta pa bo pojasnil, zakaj in čemu se volk boji drogov in žice? Praznoveren je!

Če smo preje govorili o volku, govorimo sedaj o ovcah!

Na Škotskem so opazovali drug pojav pri pohlevnih ovcah, ki se sicer pasejo, kamor jih nažene pastir. Temu pa ni tako. Če vpraša škotskega pastirja, zakaj se njegove ovčke nočejo pasti na tisti-le sočnati livadi vrh griča, ti bo v samo ob sebi razumljivo pojasnilo odvrnil: »So pač morale videti kak — strah!« Na Škotskem trdijo, da ni mogoče spraviti ovc na gotova pokopališča, pa četudi bi najljubše psi gnali čredo na dotično pokopališče. Zgodilo se je bojda tudi, da so celo psi odpovedali pokorščino in niso niti pod palico hoteli blizu dotičnega pokopališča. Naj bo temu kakoržekoli; praznoverni Škoti trdijo z vso sigurnostjo, da so psi zagledali nekega pretečega duha, ki ima nad njimi večjo moč kakor človek. Ostane odprto vprašanje: Kdo je v tem slučaju praznoveren: Ovca, pes ali — človek?!

Mlad psiček — novofundlanske pasme je bil pri družini brez otrok v nad vse skrbni negi. Nikdar ni videl otrok. Pa se je zgodilo, da so v družini dobili obisk, s katerim je prišlo

dne »lovske zgodbe« seveda ne moremo.

Med nami, ki se zdimo vzvišeni nad živalskim svetom ter smo si v raju uzurpirali oblast nad njim, pa je ukoreninjeno prepričanje, da žival nima neke vrste intelekta in da so slučaj, v katerih se očituje jasen instinkt živali pred gotovimi dogodki, veselimi, žalostnimi in usodnimi — le običajen naravni pojav. Le-to naziranje je po mnenju mnogih učenjakov, ki se bavijo s »psihologijo« živali, lep izgovor; kajti naša najvernejša tovariša, to sta pes in mačka, izražata svoje slutnje tako instinktivno, da takoj, čim se malo potrudiš koncentrirati svojo miselnost z »miselnostjo« živali — uganeš njih »misli« in želje. Nehote vzklikneš ves zadivljen: »Toliko, da ne sprejemo, tako me razume« — in gorje človeku, ki bi temu ugovarjal. Pes n. pr. instinktivno čuti, kdaj preti njegovemu gospodarju nevarnost, kdaj bo lezen ali kakoršnakoli nesreča. Pasja zvestoba je legendarna uprav tako, kakor svobodni duh mačke, ki se ti dobrička le takrat, kadar pričakuje izdaten založaj. — In instinkt pred smrtjo?! — Vsak mesar ve, kako težko gre govedo v mesnico in kako se »potuli« svinja, če sluti svojo zadnjo uro. Pes ne more videti konjača in nekateri trdijo, da se izogiba hudobnih, gospodarju sovražnih ljudi. Dogma med ljubitelji živali je, da žival pozna človeka po njegovem značaju. In strokovnjaški poskusi so to neštetokrat dokazali. Zgodili so se slučaj, da je hodil pes na grob svojega pokojnega gospodarja, kjer je ostal tako dolgo dokler ni poginil. Tudi slučaj, da je pes rešil iz valov ali druge nesreče gospodarjeve otroke in svoje, niso osamljeni.

Zdaj pa o človeku, kroni stvarstva. O človeku z »dokazano« dušo in nje-

Sport

ISSK MARIBOR : SK CELJE 3:1 (1:0).

Včeraj je prvak Maribora odigral prvo semifinalno tekmo za prvenstvo Slovenije proti SK Celju v Celju. Po ostrem boju je odločil izid v svojo korist in se tako kvalificiral za finale prvenstva Slovenije, čeprav ima prihodnjo nedeljo z istim protivnikom odigrati še eno tekmo.

»Maribor« je povprečno zadovoljil, vendar ni predvedel najboljših igr, kar je bržčas pripisati neravnemu terenu, ki je preciznosti igre močno škodoval. Prvi polčas je bil v absolutni premoči, moral pa se je zadovoljiti samo z enim goalom. V drugi polovici pa so Celjani postali nevarnejši in igra je pridobila na interesantnosti, zlasti ko jim je uspelo izenačenje. »Mariborov« napad, ki je imel najboljšo moč v desnem krilu, je moral uporabiti svoje znanje in vložiti mnogo truda, da je spričo dobre igre celjske obrambe izšel iz tekmovalja kot zmagovalec. Gole so dali: levo krilo 1, leva zveza 1 in srednji napadalec 1. Vodja napada je bil dober, zadovoljil pa bo popolnoma, ko se bo odvadil premočnega podajanja, t. j. halfovske igre.

Celjani so se pokazali v najboljši luči in je prihodnjo nedeljo pričakovati, da bo drugo srečanje nudilo povsem zanimiv potek.

Sodil je g. Schneller iz Ljubljane. V odločitvah ni bil vedno siguran.

SK RAPID: ATLETIK SK (Celje) 2:1 (0:0).

Gostovanje celjskih »Atletikov« ni nudilo mnogo. Gostje so spričo neodločne igre domačinov predvedli zadovoljiv nogomet in so se zlasti odlikovali v požrtvovalnosti. Rapid je bil sicer vso tek-

OSTALE TEKME.

Ljubljana, prvenstvene: Ilirija - Hermes 4:0, Primorje - Jadran 5:0.

Zagreb, prvenstvene: Hašk - Derby 8:0, Gradjanski - Viktorija 6:0, Concordia - Sparta 7:2, Croatia - Železničar 2:1.

Beograd, prvenstvene: Busk - Obilič 1:0, Jugoslavija - Soko 1:0.

Sarajevo: Slavija-Sašk 5:0.

Praga: Sparta-Kladno 6:1, Slavija-Viktorija Ž 1:1, Bohemians-Karlín 4:0.

Dunaj: Rapid - WAC 4:4, Vienna-Sportklub 3:1, BAC - Cricketer 2:1.

Dublin: Irska-Belgija 4:0.

Anekdote

Med slikarji.

Eugène Carrière, čigar diskretna paleta je med ljubitelji umetnosti dobro znana, je preiel od nekega znanca tubo cionbra s pripombo, naj jo uporabi v življenje svojih del. Carrière pa je odgovoril: »Hvala Vam, dragi tovariš, za poslano mi tubo. Prepričan sem, da se je bom gotovo bolje poslužil, kakor pa njen pošiljatelj.«

Hans Thoma je pripovedoval nekoč Trübnerju, da bo potretiral svojo prijateljico. Trübner pa mu je dobrodušno dejal: »Ne storite tega! Portretiranje ruši prijateljstvo!«

Razgovor »po smrti«.

Klu je sedel zjutraj pri zajutruku, ko je na svoje veliko začudenje zapazil v časopisu svojo lastno osmrtnico. Razburjen je poklical svojega prijatelja Huberja: »Ali si videl mojo osmrtnico v časopisu?«

— »Da,« je odgovoril Huber, »odkod pa govoriš?«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 60

»Spominjal se bom!« je odgovoril Dandolo z glasom, ki bi bil moral prestrašiti beriča, pa ga je navdal je z radostjo, ker si je napačno razlagal njegov vomen.

»Stvar je bila zelo enostavna,« je povzel berič. »Kar tako, slučajno, sem se bil spomnil, da je Skalabrino prejšnje čase zahajal k nekemu dekletu; bila je menda njegova ljubica. Juana po imenu. Zvečer sem se vtihotal v hišo, kjer to dekle stanuje. Skril sem se v sosednjo sobo, ter prevrtal tenko steno. Poslušal in videl sem vse.«

Berič je premolknil, kakor da bi se nadejal besede obžudovanja.

Ko te besede ni bilo, je nadaljeval:

»Videl sem Skalabrino, in slišal sem ga, ko se je razgovarjal z dekletom. In zame ni več nobenega dvoma, da si je razbojnik zelo izpremenil.«

»Pa oni... drugi?« je zajecjal veliki inkvizitor.

»Je bil obsoten, ekscelenca! Toda po tem, kar sem slišal, se mora kmalu vrniti. Odslej imamo lahko delo; polastimo se Skalabrino in dekleta ter se skrijemo v njenem stanovanju. Kakor hitro vstopi Roland Kandiano, ga primemo za vrat.«

»Res, zelo enostavno!« je dejal Dandolo mehanično.

Kar strmel je od groze.

»Kaj ne da, ekscelenca?« je dejal berič, ter se vzravnaval. Toda naj si je ta načrt še tako enostaven, trebalo ga je najti... in jaz, jaz edini!...

»Tega ne bom pozabil!« je dejal Dandolo, grabeč se z nohtmi za prsi.

In z neizmerno bridkostjo, ki pa je policist začutil ni, je dodal:

»Nadejam se, da si obvestil svojega načelnika, in da je hiša obkoljena?«

Berič je pomežiknil. Priklonil se je in zamrmral:

»Ekscelenca, revež, kakršen sem jaz, ima preveč redkokdaj priliko, najti svojo srečo s tem, da stori drzavi uslugo, za katero ona ve; in jaz se nisem mogel odločiti, da bi izdal svojo skrivnost. Če bi jo bil omenil poveljniku, bi me bil on zaklal in vrgel ribam v morje, sam pa bi bil v tem trenutku tu pred vami ter bi vam pripovedoval, namesto da jaz pripovedujem!«

Dandolo si je obrisal vroče čelo. Prijazno je dejal:

»Torej nisi obvestil svojega načelnika?...«

»Ne, ekscelenca.«

»Niti kogarkoli izmed svojih tovarišev?«

»To še manj.«

»Torej veš to reč edini?«

»Edini... z vami vred ekscelenca.«

»Da,« je zamrmral Dandolo, »z menoj!«

Vstal je, stopil po kabinetu semtertja, ter se nato vrnil k policistu.

»Pojdi mi pokazat hišo,« mu je dejal.

»Kakor veleivate, ekscelenca,« je rekel policist.

Dandolo se je ogrnil s plaščem ter stopil iz palače na prosto, z njim policist.

»Ali naj vam pokličem gondolirja, ekscelenca?« je vprašal komorni sluga.

»Ni treba!« je odgovoril Dandolo.

Stopil je v eno izmed gondol ter velel policistu:

»Veslaj!«

Z naglico človeka, ki plove svoji sreči nasproti, je jel policist poganjati gondolo.

»Veslal boš tja do Lida,« je omenil Dandolo nenkrat.

»Saj to ni tam ekscelenca!«

»Vseeno. Imam tam neki opravke.«

Improvizirani barkarol je ubogal. Dandolo ni bil bil sedel pod šotor. Stal je zadaj, poleg beriča, ki je veslal s spretnostjo človeka, ki zna vse na svetu. Veliki inkvizitor je premišljal. Zdajpazdaj je uprl oči v svojega veslača, čigar silhueta se je gibala pred njim. Kroginkrog je bila črna noč, in po kanalih je vladalo molčanje.

»Zdaj sva v pristanišču, ekscelenca,« je nenadoma velel policist.

»Veslaj še dalje!« je ukazal Dandolo.

Gondola se je prerinila med barkami in državnimi ladjami ter se oddaljila proti sredini Lidskega zaliva. Kmalu je bila tako daleč, da že ladij ob nabrežju ni bilo več mogoče videti.

»Stoj,« je velel Dandolo.

Policist je odložil veslo.

»Sedi semkaj k meni, je povzel veliki inkvizitor.

»Oh, ekscelenca...«

»Sedi, če ti pravim!« je dejal Dandolo s hripavim glasom.

Osupli berič je ubogal.

»Poslušaj, je dejal veliki inkvizitor s tihim glasom, kakor da bi ga lahko kdo slišal, torej si popolnoma prepričan, da veš samo ti za skrivališče Rolanda Kandiana.«

»Popolnoma, ekscelenca!«

»In ti nihče ni sledil?«

»Moj posel je ta, da jaz zasledujem druge; zato vem, kako je treba ravnati, da človeku nihče ne sledi.«

»Dobro. Poslušaj me torej. Kaj bi bilo, če bi jaz zahteval od tebe, da pozabi, kar si slišal?...«

Dandolo je govoril skoraj ponižno. Berič pa je ostrmel, vztrepetal je od brezumne nade, da doji v svoji oblasti strašno skrivnost, in da se bo mogel igrati z velikim inkvizitorjem kakor z voljnim orodjem.

Še tisti hip je storil sklep, da proda to, kar se zahteva od njega, za najvišjo ceno, in da mora torej povečati in pretirati veliko vrednost tega, kar prodaja. Bilo je to večno moralno lupeštvo dobrih trgovcev.

»Kaj hočete reči ekscelenca?« je vzkliknil.

»Rad bi, da pozabiš, da si videl Skalabrino in da poznaš hišo, kjer se skriva Roland Kandiano!« je dejal Dandolo s tajnim nemirom.

»Toda ekscelenca, ali ne marate sami pogledati te hiše?«

Mali oglasi, Malolijev posredovanje in osebne namene oblikovanja: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zahteva, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Medeno posteljo,
nočno omario in umivalnik kupi Rudolf Smolej, Ruška c. 2. 925

Deklica za vse,
ki zna nekoliko kuhati, išče mala fina družina v Gorskem Kotaru. Ponudbe nasloviti na inženir Klajič, Delnice. 906

Betonirano dvoriščno skladišče,
pripravno za garažo v bližini kolo-dvor se odda v najem. Vprašati: Prešernova ul. 18 I., vrata 6. 905

Išče se oženjen hišnik
brez otrok. Po možnosti zidar. Naslov Lupšina, Glavni trg 3. 902

Mebilirana soba,
tudi dve, ali tudi nemeblirane, posebnim vhom, električna razsvetljava, solnčna lega, takoj za oddati v Magdalenskem predmestju, Stritarjeva ul. 5 I. 898

Kolesarji, pozor!
Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emajliranje, poniklanje, popolno razložanje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica JUSTIN GUSTIN ČIČ, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14, nasproti »Narodnega doma«. Zadoštuje dopisnica, da pridemo po Vaše kolo na dom. 2519

Hltro,
poceni in dobro popravlja čevlje vseh vrst samo Brzopodplata, Maribor, Tattenbachova 14. 778

Velika zaloga kuhinjske posode,
hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. Vsaki gospodinjki znana prvovrstna emajlirana posoda znamke »Her-kules« iz tovarne Sphinx. Ia. aluminijevo in litoželezno postekleno posodo. Nadalje mlne za meso, orehe, kavu, mak in poper. Tehnice za kuhinjo in meropreizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. Likalnice. Razne oblike za vsakovrstno pecivo. Kutije za specerijo in dišave. Kotličke in šibe za sneg. Kotličke za polento iz kotlovine. Sol-nike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj, testo in salato. Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. Samovare »Pho-bus« in druge vrste. Škafe okrogle in ovalne. Lonce za kuhanje perila in perilnice. Jedilno orodje vseh vrst. Jedilne servise iz porcelana. Krož-nike iz porcelana in kamenine. Umival-ne garniture in vse vrste steklene robe. Potne pletene košare in cekar-je. Postrežba točna in solidna! Cene konkurenčne! Albert Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5. 334

Semenski krompir
beli zdrav se dobi po primerni ceni. Radvanjska cesta 30 a. 895

Pohišstvo

preproge, linolej, zavese, odeje, ogrinjala, namizni prti, pohištveno blago, vložki, žimnice, otomane, perje, puh, kakor tudi vsa postelj-nina po čudovito nizkih cenah pri

KAROL PREIS

Maribor

Gosposka ulica 20.

Ceniki zastoj Ceniki zastoj

PARNA PRALNICA

pere moško perilo kot novo!

Telefon 480

Centrala: Frankopanova ul. 9. Podružnica: Vetrinjska ulica 7.

Pravkar izšlo!

Založba Luč v Ljubljani je izdala prvo knjigo velike povesti

Martin Brbek

Spisal Ivan Podržaj.

Knjiga vsebuje povest življenja, ponižanega in osramočenega z grehom človeka, ki ne sme biti oče, čigar krivda pa ne more izkoreniniti življenja njegovemu sinu, kajti zakoni Prirode so močnejši od človeških postav in blodenj.

Lepo opremljena knjiga obsega 120 strani in stane samo 20 Din.

Kdor naroči knjigo na spodnjem odrezku in pošlje istočasno denar, dobi knjigo poštne prosto. (Odrezek nalepite na dopisnico!)

ODREZEK

Ta ugodnost velja samo za posameznike in le za naročila tekom 10 dni.

Založba Luč
v Ljubljani.

Poštni predal št. V.

Podpisani pošiljam 20 Din knjigo »Martin Brbek«, ki naj se mi pošlje poštne prosto.

Ime

Bivališče

Ulica

Pošta

4873 V

PRINCESKO

ZVEZDANKO

ZVEZEK LIČNO VEZAN 12 DIN PRI

UPRAVI »JUTRA«
IN »VEČERNIKA«

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13